

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 18/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av mervärdesskattelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 oktober 2007 en proposition med förslag till lag om ändring av mervärdesskattelagen (RP 110/2007 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- överinspektör Marja Niiranen, finansministeriet
- överinspektör Leila Himanka, Skattestyrelsen
- skatteexpert, PD Mika Jokinen, Finlands näringsliv
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- utvecklingschef Annika Suorto, Finlands Kommunförbund.

Dessutom har finansministeriet lämnat skriftligt utlåtande i ärendet.

Centralhandelskammaren har meddelat att den inte har något att anmärka i ärendet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att mervärdesskattelagen ändras i enlighet med gemenskapsrätten så att överlåtelse av en vara eller tjänst mot ett vederlag som är avsevärt mindre än det gängse värdet ska beskattas som försäljning och inte som eget bruk. Marknadsvärdet, inte vederlaget, ska vara

skattegrund, om säljaren och köparen är i intressegemenskap med varandra. Dessutom föreslås vissa andra ändringar i lagen.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Bestämmelserna om beskattning av eget bruk i mervärdesskattelagen ska preciseras så att de

inte längre gäller överlåtelser mot ett vederlag som är avsevärt mindre än det gängse värdet. EG-rätten kräver att sådana överlåtelser ska beskattas som försäljning där det faktiska vederla-

get utan skatteandel är den primära skattegrunden.

Utskottet har ingenting att anmärka på detta.

Mervärdesskattelagen avses bli kompletterad med bestämmelser om att skattegrunden i vissa fall kan höjas till marknadsvärdet. Det här undantaget ska kunna tillämpas endast enligt vissa villkor som anges i lagen. Förfarandet är tillåtet i mervärdesskattedirektivet och är avsett att hindra skatteflykt med hjälp av prissättning. Bestämmelserna ska ingå i de nya paragraferna 73 c—73 e §.

Ett tillämpningsvillkor är för det första att vederlaget är avsevärt lägre än marknadsvärdet och att det mellan säljaren och köparen föreligger en intressegemenskap enligt lagen. Ett annat villkor är att köparen inte har rätt att dra av hela det skattebelopp som ingår i förvärvet. Bestämmelsen är inte tillämplig ens under dessa omständigheter om säljaren inte är skyldig att betala skatt enligt bestämmelserna om eget bruk när en vara eller tjänst överläts utan vederlag. Skattegrunden ska heller inte höjas om det lägre priset är marknadsmässigt motiverat.

Nedan behandlar utskottet relationen mellan de nya bestämmelserna och den allmänna bestämmelsen om skatteflykt i mervärdesskattelagen plus den nya 73 d § 5 punkten.

Hur 73 c § förhåller sig till den allmänna bestämmelsen om skatteflykt i mervärdesskattelagen

Den nya regleringen ska vara primär i förhållande till den allmänna bestämmelsen om skatteflykt i 181 § i mervärdesskattelagen. Men i 181 § 2 mom. föreskrivs det också om fall där vederlaget vid försäljningen av en vara eller tjänst i uppenbart syfte att minska skatten avtalats till ett belopp som är lägre än vad som kan anses vara rimligt. I sådana fall kan skattegrunden fastställas enligt uppskattning.

Utskottet anser det befogat att det i lagen utöver de föreslagna särskilda bestämmelserna tas in en allmän bestämmelse om skatteflykt där det också beaktas att skatten kan kringgåas med hjälp av prissättning.

Det står klart i vilken ordning bestämmelserna ska tillämpas, och det framgår också av propositionen. Om inte alla villkor i 73 c—73 e § uppfylls, kan man alltså ingripa i uppenbar skatteflykt med stöd av den allmänna bestämmelsen. Det här kan också komma på fråga i fall där det föreligger en intressegemenskap om varan eller tjänsten har förvärvats till avsevärt underpris för avdragsgill användning och senare tagits i användning inom en rörelse eller annan verksamhet som inte berättigar till avdrag. Den allmänna bestämmelsen om skatteflykt ska vara tillämplig om åtgärden inte är företagsekonomiskt motiverad och det är uppenbart att den vidtagits i syfte att minska skatten.

Tillämpningsområdet för 73 d § 5 punkten

Den nya 73 d § föreskriver under vilka omständigheter det föreligger en intressegemenskap. Bestämmelsen har en omfattande räckvidd och motsvarar definitionen i artikel 80.1 i mervärdesskattedirektivet. Tanken är att bestämmelsen ska motverka skatteflykt.

I 1—4 punkten preciseras de särskilda situationer där det föreligger en intressegemenskap. Enligt punkt 5 föreligger det intressegemenskap också om en köpare och en säljare annars står varandra nära på grund av ett nära personligt förhållande eller på grund av organisatoriska band, äganderättsliga band, band på grund av medlemskap, finansiella band eller juridiska band.

Utskottet anser att regleringen är motiverad och tillräckligt exakt med tanke på de skattskyldigas rättssäkerhet. Bestämmelserna om skatteflykt bör överhuvudtaget vara tillräckligt allmänt utformade så att de kan tillämpas i föränderliga ekonomiska förhållanden. Lagen kan inte exakt ange de personliga förhållanden eller organisatoriska, äganderättsliga, finansiella m.fl. band som kan vara incitament till skatteflykt i enskilda fall. För att de nya bestämmelserna ska vara tillämpliga måste alla lagfästa villkor vara uppfyllda och åtgärden får inte kunna påvisas vara företagsekonomiskt motiverad. Det är alltså fråga om en typisk bedömning av bevisen på avsiktlig skatteflykt i enskilda fall.

De nya bestämmelsernas räckvidd är angiven inom den ram som direktivet tillåter och motsvarar så långt det är möjligt räckvidden för de gällande bestämmelserna om beskattning av eget bruk. Det har ansetts befogat bl.a. för att avsikten med försäljning mot ett vederlag som är avsevärt lägre än marknadsvärdet kan vara att kringgå skatt på överlåtelser utan vederlag för eget bruk.

Det är också värt att notera att beskattning av eget bruk tillämpas utan intressegemenskap som villkor.

Den gemenskapsrättsliga synvinkeln talar också för en omfattande reglering. Om förfaran-

det i 73 c—73 e § genom begränsad intressegemenskap gavs en snävare räckvidd än vad direktivet medger skulle det i gemenskapsrättsligt hänseende vara oklart om 181 § 2 mom. kan tillämpas för att hindra skatteflykt i fall där artikel 80 i mervärdesskattedirektivet är tillämplig.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 20 november 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Pertti Hemmilä /saml
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Esko Kiviranta /cent
Jari Koskinen /saml
Mikko Kuoppa /vänst
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent

Olli Nepponen /saml (delvis)
Tuija Nurmi /saml
Kirsi Ojansuu /gröna
Heikki A. Ollila /saml
Heli Paasio /sd
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Petri Salo /saml
Minna Siirö /vänst
ers. Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.